

AMENDEMENT over Definitieve keuze verwerking restafval

De gemeenteraad van Wassenaar,
in vergadering bijeen op 11 maart 2021;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Definitieve keuze verwerking restafval als volgt:

In de brief waar onder beslispunt 1 aan gerefereerd wordt, de tekst na "Alles overziend, leidt dit tot de volgende wensen en bedenkingen." te schrappen en door de volgende tekst te vervangen:

- **Inbesteden mits:** het ontwerpbesluit dat voorligt wensen wij op twee punten nog aan te passen.
 - **Evaluatie en optie tot exit:** in het proces dat geleid heeft tot de voorliggende principiële keuze tussen inbesteden en aanbesteden zijn de raden onvoldoende betrokken. Bovendien staat eind dit jaar de governance-structuur van Avalex geagendeerd, waar dit soort principiële beslissingen wat ons betreft eigenlijk genomen moeten worden. Wij wensen van Avalex dat er bij toetreding tot HVC een exit-optie met vooraf afgesproken exit-regeling na 4 jaar bedongen wordt. Daarvoor dient er na 3 jaar, op basis van een onafhankelijke evaluatie van HVC en een actuele vergelijking van de markt, een beslismoment te komen. Dat definitieve beslismoment dient zorgvuldig voorbereid te worden en de raden dienen hierin uitgebreid betrokken te worden. Hierbij dient het ook mogelijk gemaakt worden voor individuele gemeenten om uit HVC te stappen.
 - **Harde toezeggingen over voorwaarden:** in verschillende brieven en technische bijeenkomsten zijn een aantal toezeggingen gedaan over de diensten en tarieven van HVC. Wij wensen van Avalex dat deze ook in overeenkomsten voor in elk geval de komende 4 jaar worden vastgelegd. Hieronder vallen in ieder geval:
 - a. de korting van €7 per ton op de eenheidsprijs voor transport en overslag van fijn restafval en GFT in verband met de eigen overslag;

- b. het op een minstens even duurzame manier verwerken (vergisten) van het GFT-afval als in de huidige situatie, voor het aangeboden tarief
 - c. transport van restafval per boot omwille van zowel milieu en beperking verkeersdrukte
 - d. aanbieden van (brede) nascheiding voor hetzelfde tarief als bronscheiding
- **Aandeelhoudersrisico:** wij wensen dat ten aanzien van de benodigde garantstellingen en het aandeelhoudersrisico bij HVC nader toegelicht wordt hoe deze zich tot de verschillende bedrijfsonderdelen van HVC verhouden, en hoe wij hiervoor in verschillende denkbare scenario's (waaronder inbegrepen operationele incidenten zoals in 2019 bij AEB en gewijzigd overheidsbeleid voor zowel afvalverwerking als de andere bedrijfsonderdelen) financieel aangesproken zouden kunnen worden.
- **Verstrekken gemeentegaranties:** samen met de collega Avalex gemeenten kan investering in HVC een goede mogelijkheid zijn in plaats van aanbesteden op de markt. Het is daarvoor wel noodzakelijk dat de Avalex-gemeenten beschikken over een uitgewerkte exit-regeling en meer helderheid hebben over de gemeentelijke garantstelling. Waar staan we garant voor qua hoogte van de leningen nu en begroot voor de komende 10 jaar. Welke categorieën activiteiten zijn hiermee gemoeid. We staan niet alleen garant voor investeringen die met afvalverwerking te maken hebben, maar ook met investeringen die te maken hebben met bijvoorbeeld de energietransitie.
- **Brede nascheiding:** we vinden het een duidelijke pré als onze afvalverwerker investeert in duurzaamheid en in nieuwe technieken om meer grondstoffen uit het restafval te halen.
- **Juiste prikkels:** om zulke investeringen te belonen hechten wij eraan dat een duidelijke prikkel opgenomen wordt om de hoeveelheid te verbranden afval zo laag mogelijk te houden. We vragen extra aandacht voor het uitwerken van de juiste prikkels en prestatieafspraken. Veel werkt goed op papier, maar leidt in de praktijk tot ongewenste neveneffecten.
- **Reflectie op proces:** wij wensen dat Avalex voordat ze een definitief besluit tot inbesteden neemt puntsgewijs ingaat op de analyse en aanbevelingen uit het onlangs verschenen Rekenkamerrapport "*een dure scheiding*" uit Krimpen aan den IJssel, waarin onder hoge tijdsdruk een besluit tot inbesteden genomen is dat daar tot aanzienlijk hogere afvalkosten heeft geleid, in relatie tot de voorliggende beslissing tot inbesteden. Hierbij dient expliciet stilgestaan te worden bij de mate waarin de raden apart en gezamenlijk betrokken zijn

geweest bij de principiële keuze tussen inbesteden en aanbesteden, hoe de informatievoorziening gelopen is en hoe gezorgd is voor voldoende begrip en politiek draagvlak. Deze reflectie dient zo snel mogelijk met alle raden gedeeld te worden.

I.Borm, VVD

H. Mulder, Fractie Mulder

M. Gout, D66

F. Weyn, Lokaal Wassenaar!

R. Everard, CDA

Toelichting:

De keuze die voorligt is in de kern een principiële keuze tussen inbesteden en aanbesteden. Kiezen we voor inbesteden dan is er geen weg terug. Dan worden we aandeelhouder van HVC met een breed pallet aan activiteiten en verdwijnt de verwerking van het afval uit het Avalex-gebied permanent van de markt. Dit dient een bewuste politieke keuze te zijn die weloverwogen gemaakt wordt en goed uitgelegd kan worden aan onze inwoners. Uit de nieuwe informatie sinds de commissievergadering is gebleken dat inbesteden op dit moment ca. 10%-25% duurder lijkt dan aanbesteden. Ook lijkt inbesteden qua duurzaamheid, flexibiliteit en andere argumenten niet overtuigend beter dan aanbesteden. Op dit moment lijkt het financiële risico van de benodigde garantstellingen beperkt, maar een exit-regeling ontbreekt en op (middel-) lange termijn lopen we bij inbesteden wel degelijk aanzienlijke aandeelhoudersrisico's en hebben we daar in de praktijk slechts heel beperkt invloed op. Bij gebrek aan duidelijke inhoudelijke argumenten vóór inbesteden op dit moment resteert slechts de principiële keuze tussen inbesteden en aanbesteden. Die principiële discussie had wat ons betreft Avalex-breed gevoerd moeten worden en hangt ook nauw samen met de governance-discussie die voor eind dit jaar op de Avalex-agenda staat. Zoals uit het onlangs verschenen Rekenkamerrapport uit Krimpen aan den IJssel bleek dienen dergelijke fundamentele keuzes niet onder grote tijdsdruk gemaakt te worden.

Als verantwoorde partner in de regio willen wij echter niet de enige gemeente zijn die inbesteden onmogelijk maakt. De verwerkingstarieven liggen bij HVC naar verwachting weliswaar hoger dan actueel in de markt haalbaar lijkt, maar indien de gedane toezeggingen hard gemaakt kunnen worden en we - tegen aanvaardbare

scheidingskosten – er standaard na 4 jaar weer uit kunnen, lijkt HVC een degelijke keuze. Daarbij speelt ook mee dat Avalex in het verleden bij aanbestedingen niet de flexibiliteit heeft kunnen realiseren waar in de brieven van marktpartijen over wordt gesproken. Het is goed mogelijk dat die marktpartijen dit wel degelijk aan kunnen bieden, maar dat dit in eerdere aanbestedingen niet goed uitgezet is. Het gebrek aan eerdere chemie tussen Avalex en markt speelt daarin dus zeker een rol. Bij inbesteden speelt dit veel minder, waardoor de kans groter is dat de aangeboden tarieven en dienstverlening ook gerealiseerd zullen worden.

Door ervoor te kiezen om na 3 jaar een evaluatiemoment in te lassen met een vooraf overeengekomen exit-optie 4 jaar behouden we de mogelijkheid om binnen afzienbare tijd, mocht de samenwerking onverhoopt tegenvallen, toch nog terug naar de markt te kunnen. De definitieve beslissing om dan in HVC te blijven of toch terug te keren naar de markt wordt dan zorgvuldig en weloverwogen in voldoende samenspraak met de raden genomen. Tegen die tijd is de governance-discussie bij Avalex ook afgerond.

Op deze manier realiseren we in de komende jaren de stip op de horizon voor Wassenaar (brede nascheiding)!